

РЕШЕНИЕ

№ 6355

гр. София, 31.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 04.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **3836** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 226 АПК.

Образувано е въз основа на решение № 3783/19.4.2022 г., постановено по адм.д. № 10452/2016 г. на ВАС, с което е отменено решение № 4974/12.7.2016 г. на АССГ и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав.

В решението на ВАС е прието, че АССГ е постановил решението си при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Ето защо е върнато за ново разглеждане от друг състав, с указание да бъдат събрани нови доказателства – за размера на влоговете на ищеца към датата, на която Българската народна банка /БНБ/ е следвало да вземе решение за установяване неналичност на депозитите в „Корпоративна търговска банка“ АД /К./ за размера на изплатените на ищеца компенсации от Фонда за гарантиране влоговете на банките, с разграничаване на включените в тях главница и лихва, за размера на законната лихва върху влоговете на ищеца за периода 30.6.2014 г. – 4.12.2014 г., както и договорната лихва, начислена върху тях в рамките на същия период съобразно решение № 82/30.6.2014 г. на Управителния съвет на Българската народна банка.

В исковата молба, по която е образувано делото при първоначалното разглеждане на спора, предявена от А. К. К., той твърди, че е сключил с Корпоративна търговска банка АД /н/, /К./ договор, въз основа на който са открити банкови сметки.

Ищецът твърди, че БНБ, в качеството си на компетентен орган, не е извършила предвиденото в чл. 1, пар. 3, т. і от Директива 94/19 ЕО относно схемите за

гарантиране на депозити по отношение на гарантирания размер и срока за изплащане, изменена с Директива 2009/14/ЕО на ЕП и на Съвета от 11 март 2009 година, като не е извършила констатация за наличие на „неналични депозити“, поради което не е осигурен достъп на вложителите до гарантирания размер на депозитите в „Корпоративна и търговска банка“ АД. Излагат се доводи за директна приложимост на посочената директива. Твърди се, че дължимите действия на БНБ вместо на 20.06.2014 г. са извършени с голяма забава. Ответникът е следвало още на 30.06.2014 г. да осигури достъп на ищеца до средствата му, поради което това е и началният момент на увреждането, а краят на увреждането е на 04.12.2014 г., когато започва изплащането на гарантираните депозити на вложителите в „КТБ“ АД. Твърди се, че в резултат на неправомерното бездействие на БНБ за ищеца са възникнали вреди, които подлежат на обезщетяване по реда на чл. 1 от ЗОДОВ.

Ето защо ищецът претендира от ответника БНБ присъждане на обезщетение за претърпени вреди в размер на 8 627,97 лв. за периода от 30.06.2014 г. до 04.12.2014 г., изчислено като законна лихва върху максималния размер на гарантираните вземания от 196 000 лв., заедно със законната лихва от датата на образуване на съдебното производство до окончателното изплащане на претендираното обезщетение. Претендира разности.

С молба от 11.5.2022 г. и от 20.6.2022 г. ищецът е поискал изменение на размера на предявения иск, като е посочил, че претендира сумата от 5624,38 лв. Посочил е, че искът предявява за периода 26.7.2014 г. – 5.11.2014 г. Уточнено е, че не е налице изменение на основанието на иска.

С молба от 30.6.2022 г. ответникът е заявил, че не възразява срещу исканото изменение, тъй като не се изменя основанието на иска.

Съдът констатира, че в последното съдебно заседание е пропуснал да се произнесе по тези искания. Ето защо и на основание чл. 252 ГПК следва да се постанови определение, с което да се допусне изменение на исковете, като производството по делото се прекрати в частта, в която не се поддържа по основание и размер.

Ответникът – Българска народна банка, в представен по делото на основание чл. 131 от ГПК писмен отговор и в заявление от 04.02.2016 г., изразява становище за недопустимост на предявения иск, като твърди, че ищецът няма правен интерес то предявения иск, тъй като адресат на решенията на БНБ (за поставяне под специален надзор, за отнемане на лиценз и др.) са само банки, а ищецът е вложител в банка и не участва в производството по издаване на сочените решения. Посочена е практика на ВАС в тази насока. Ответникът поддържа, че е недопустимо в настоящото производство съдът да се произнася по законосъобразността на влязлото в сила решение на УС на БНБ № 138/06.11.2014 г. за отнемане лиценза на „КТБ“ АД за извършване на банкова дейност. Релевира се довод, че искът не е подсъден на административните съдилища по реда на ЗОДОВ, а на гражданските съдилища по общия ред, както и че е предявен срещу ненадлежна страна. Относно неоснователността на иска ответникът излага доводи, че не са налице елементите на фактическия състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Твърди се, че не е налице визираното в исковата молба бездействие на БНБ, тъй като не е налице нормативно установено задължение за фактическо действие. Нормата на чл.1, т.3, б.(1) от Директива 94/19/ЕО няма пряк ефект, а дори и да има определеното задължение не е за фактическо действие, а за правно такова. Установяването на неналични депозити е част от процедурата по установяване обстоятелството, че дадена кредитна институция

изглежда неспособна по причини, пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплаща депозити, което в икономически смисъл не се различава от установяването на неплатежоспособност на съответната кредитна институция. Сочи се, че едва след представянето на втория одиторски доклад и заключението на инспекторите на БНБ от месец октомври 2014 г. е било възможно ответникът да констатира, че не съществува близка перспектива банката да е в състояние да изплаща депозити. Изложени са съображения, че за ищеца не са настъпили никакви вреди и за липса на причинна връзка между соченото от ищеца бездействие и твърдения вредоносен резултат. Претендира се присъждането на разноски по списък. Подробни доводи са изложени в представени по делото писмени бележки.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на предявения иск.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, намира следното:

По редовността на исковете и тяхната правна квалификация.

Предявени са обективно съединени иски с правно основание чл. 1, ал.1 ЗОДОВ, както и искане за прогласяване за незаконосъобразни бездействия на ответника – БНБ. Исковите са за вреди вследствие твърдени неправомерни бездействия на служители на Българската народна банка. Следователно искът попада в хипотезата на чл.204, ал.4 АПК, като съдът следва да установи незаконосъобразността на бездействието, в рамките на производството по разглеждане на предявените иски.

По отношение на исканията, направени с молба от 11.5.2022 г. и от 20.6.2022 г., с които ищецът е поискал изменение на размера на предявения иск, като е посочил, че претендира сумата от 5624,38 лв., както и че предявява иска за периода 26.7.2014 г. – 5.11.2014 г.

В правната литература /така статията „Изменение на иска, оттегляне на иска и отказ от иска“, проф. Ж. С./ се застъпва виждането, че изменението на иска е недопустимо, когато производството, образувано по първоначалния иск, е неизползваемо за разглеждане на новия иск, предявения чрез изменение на иск. Такъв би бил случаят, когато новият иск се различава от първоначално предявения и по основание, и по петитум (напр. иск за парично вземане от заем се превръща в иск за собственост върху владяна от ответника вещ). При това положение е видно, че ищецът цели да спести внесената по първия иск държавна такса, а не и да използва процесуалните действия до предявения нов, за да бъде той разгледан въз основа на тях. Видно е, че подобно искане за изменение на иска не би постигнало законодателното предназначение на института и затова проф. С. определя такъв опит като злоупотреба с процесуалното правомощие за изменение на иска.

Следва да се цитира и решение No 59 от 27. 04. 2015 г. по гр.д.No 4647/2014 г. III г.о. ВКС. В него се сочи кога е налице искане за изменение на петитума - тогава, когато ищецът иска да постави търсената от него защита в съответствие с действителното правно положение. Ето защо е направен извод, че не е налице същинско изменение на петитума на иска, когато това изменение не се състои в промяна вида на петитума (преминаване от установителен в осъдителен петитум или обратното) или промяна на неговия предмет. Следователно изменението на иска само досежно неговия размер (увеличение или намаляване на иска) не съставлява същинско изменение на иска по смисъла на чл. 214 ГПК. В процесния случай, доколкото не е налице искане за

промяна на вида на търсената защита или нейния предмет, следва да се приеме, че не е налице искане за същинско искане на изменение на искането. Аргумент в тази насока е и чл. 214, ал. 1, изр. посл. ГПК, видно от който се прави разграничение между изменение на размера на предявения иск, както и преминаване от установителен към осъдителен иск и обратно.

В същото решение на ВКС се посочва и кога следва да е налице изменение на основанието на иска - когато се променя юридическият факт, от който произтича вземането. Добавянето на нови обстоятелства към първоначално заявените, само по себе си не съставлява промяна на основанието на иска. В този смисъл и по аргумент от по-силното основание следва да се приеме, че посочването на нов период, по-малък от първоначално предявения не представлява същинско изменение на основанието на иска. Основанието, фактите, въз основа на които ищецът търси защита, са непроменени.

Ето защо съдът намира, че не е налице противоречие с чл. 214, ал. 1 ГПК и следва да се допусне исканото изменение на исковете.

По фактите.

Установява се, че ищецът К. е сключил с „Корпоративна търговска банка“ АД, сега – в несъстоятелност, рамков договор за платежни услуги за потребители, на 13.12.2012 г.

Въз основа на този договор, както и видно от представено банково удостоверение изх. № 987/23.6.2022 г. се установява, че ищецът е титуляр по две банкови сметки.

Със салдо по първата към 30.6.2014 г. от 1595,80 лв. и салдо по втората – 200 002,52 лв. и към 6.11.2014 г. – 118,08 лв. и по втората – 15056,57 лв.

Начислените, но неосчетоводени възнаградителни лихви по първата сметка за периода 30.6.2014 г. – 6.11.2014 г. са съответно 18,48 лв. и 1844,47 лв.

Видно от цитираното писмо от К., на 6.11.2014 г. на ищеца е било изпратено уведомление за подлежащата на изплащане сума от Фонда за гарантиране влоговете на банките /ФГВБ/, в съответствие с чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Закона за гарантиране влоговете на банките /отм./, съгласно който Фондът гарантира изплащане на сумите по влоговете до сумата от 196 000 лв., вкл. и лихви.

На 20.06.2014 г. с писмо вх. № 4098 в БНБ е получено писмено уведомление от ръководството на К., в което то информира за изчерпване на ликвидността и преустановяване на разплащанията, както и на всички видове банкови операции и иска от БНБ да предприеме необходимите мерки, включително поставянето на К. под специален надзор. На същата дата, на основание чл.115, ал.2, т.2 и т.3 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/ УС на БНБ взема решение № 73, изм.и допълнено с решение № 74/22.06.2014 г., с което К. е поставена под специален надзор за срок от три месеца. Със същото решение за срок от три месеца е спряно изпълнението на всички задължения на К.; дейността ѝ е ограничена, като е забранено извършването на всички дейности съгласно банковата лицензия; отстранени са от длъжност членовете на УС и членовете на НС.

С поставянето под особен надзор на К. БНБ възлага на квесторите осигуряването на пълен анализ и оценка на активите и пасивите на банковата група от независим външен одитор. Такава проверка за К. е възложена на 25.06.2014 г., като резултатите са оповестени публично на 11.07.2014 г. Проверката е частична и установява, че за определена категория кредитополучатели по кредити в общ размер на 3,5 млрд. лева от общ кредитен портфейл от 5,4 млрд. лева липсва съществена информация за

финансовото им състояние и/или целевото усвояване на кредита.

На 30.06.2014 г. УС на БНБ взема решение № 82 да бъдат намалени лихвените проценти по депозитите на К. до средния им пазарен размер за банковата система по видове, матуритет и валути съобразно приложение към решението.

На 31.07.2014 г. УС на БНБ взема решение № 94, с което приема доклада за текущото състояние на К., представен от квесторите и на основание чл. 107, ал. 3 от ЗКИ издава задължителни предписания на квесторите на между които следните - да създадат специален екип, който в срок до 15.09.2014г. да организира подготовката на кредитните досиета за целите на одиторската оценка и да подпомага квесторите в управлението на взаимоотношенията с кредитополучателите, включително и за предприемане на необходимите действия спрямо длъжници, които не осигуряват редовно обслужване на своите задължения към банката; да сключат допълнителни договори с одиторски фирми за цялостна оценка на активите на банката, която да бъде осъществена в срок до 20.10.2014 г.

На 05.09.2014 г. квесторите представят „Доклад за изпълнение на Решението на УС на БНБ от 31.07.2014 г.“, в който се дава подробен отчет за изпълнение на дадените с решението задължителни предписания. На 16.09.2014 г. УС на БНБ взема решение № 114 за удължаване срока на специален надзор за К. с още два месеца, съответно до 20 и 22 ноември и указва на квесторите най-късно до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ цялостна оценка на активите на банката, извършена от трите одиторски компании и до 31.10.2014 г. да представят в БНБ отчет за капиталовата адекватност на К. на база изготвената пълна оценка на активите и след извършване на съответни счетоводни операции.

От Европейската комисия е открита процедура за нарушение срещу Република България за неправилно транспониране на чл. 1, параграф 3 и чл. 10, параграф 1 от Директива 94/19/ЕС. Процедурата е прекратена с решение на Европейската комисия от 15.12.2015 г.

На 20.10.2014 г. квесторите внасят в БНБ докладите за извършените от одиторите анализ и оценка на основни балансови позиции и издадени банкови гаранции на клиенти на К., които са разгледани на заседание на УС на БНБ на 21.10.2014 г. и приети с Решение № 133.

С решение № 138 от 06.11.2014 г., с, на основание чл. 103, ал. 1, т. 1 от ЗКИ, във връзка с чл. 62, буква „а“ и чл. 63, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 575/2013, чл. 103, ал. 2, т. 25, чл. 103, ал. 4 и чл. 151, ал. 1 - 3 от ЗКИ, УС на БНБ отнема лиценза за извършване на банкова дейност на К.. Съгласно същото решение на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност (З.) следва да бъде подадено искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност на К. и да бъде уведомен на основание чл. 9, ал. 6 от З. Фондът за гарантиране на влоговете в банките за подаденото искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност на К., с цел извършване на подготвителни действия за назначаване на синдик. Въз основа на представените на 01.11.2014 г. финансови и надзорни отчети към 30.09.2014 г., УС на БНБ установява отрицателна стойност на собствения капитал на К. в размер на минус 3745313 хил. лева, определен според Регламент (ЕС) № 575/2013 г., както и че банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013 г.

С решение № 61 от 18.11.2014 г. УС на ФГВБ определя 04.12.2014 г. за начална дата на изплащане на гарантираните депозити и за целта определя девет обслужващи

банки.

По делото е прието заключение по ССЕ, от което, както и от представените по делото писмени доказателства и от уточненията, направени от вещото лице в съдебно заседание от 4.10.2022 г., се установява следното:

1. Размерът на договорната лихва върху сумата 196 000,00 лв. е:

РАЗМЕР НА ДОГОВОРНАТА ЛИХВА ВЪРХУ 196 000,00 ЛВ.					
от дата	до дата	брой дни	год.л.пр.	главница	лихва
25.07.2014 г.	06.11.2014 г.	105	2,59	196000,00	1480,62

2. Размерът на законната лихва върху сумата 196 000,00 лв. е:

РАЗМЕР НА ЗАКОННАТА ЛИХВА ВЪРХУ 196 000,00 ЛВ.					
от дата	до дата	брой дни	год.л.п	главница	лихва
25.07.2014 г.	06.11.2014 г.	105	10,03	196000,00	5733,832

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира следното:

По допустимостта на исковете:

Действително, към датата на предявяване на исковата молба, в българското законодателство липсват специални процесуални норми, регламентиращи реда за реализиране отговорността на държавата за вреди, причинени в резултат на нарушаване на правото на Европейския съюз.

Съгласно чл. 4, §3 от Договора за Европейския съюз(ДЕС), по силата на принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите членки, при пълно взаимно зачитане, си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите. Държавите членки взимат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнение на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза, съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза. Цитираната разпоредба на ДЕС не предвижда иска за ангажиране отговорността на държавата за нарушаване на правото на ЕС, но материално-правните му предпоставки са изведени ясно в практиката на Съда на ЕС, който приема, че принципът на извъндоговорната отговорност на държавите-членки за нарушение на правото на ЕС е присъщ на системата на Договорите, на които се основава Съюза. Правната възможност да се ангажира отговорността на всяка държава членка за вреди от нарушаване на правото на Съюза произтича от чл. 4, §3 ДЕС и принципа на лоялното сътрудничество.

Правото на ЕС не предвижда процесуалните правила и компетентния национален съд за разглеждане на спорове по повод посочената по-горе отговорност, а предоставя това правомощие на държавите членки в съответствие с принципа на процесуална автономия, ограничени от принципите на равностойност и ефективност. Освен това, правото на достъп до съд и на ефективна съдебна защита са изрично закрепени в чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, приложим по отношение на споровете, свързани с правния порядък на Съюза. Макар определянето на компетентните юрисдикции и на процесуалния ред за предявяване на иск за отговорност на държавата на основание правото на Съюза да попада в обхвата на процесуалната автономия на държавите членки, те са длъжни да отстранят по реда на националното право последиците от причинените от държавата вреди, при това при спазване на принципите на ефективност, налагащ националните процесуални правила да гарантират ефективна защита на предоставените от общностното право права и на равностойност, изискващ националното право да предостави на всеки основан на общностна разпоредба иск процесуално третиране, което да е поне толкова благоприятно, колкото е благоприятно третирането, предвидено за сходни иски, основани на вътрешното право.

Правото на Съюза предвижда също, че задължението за поправянето на вредите съществува във всички хипотези на нарушаването му от държава членка, при това независимо кой е публичният орган, извършил нарушението, и кой е публичният орган, който съгласно правото на съответната държава по принцип носи отговорност за поправянето на вредите. Изискванията за прилагане на отговорността на държавата за вреди, причинени на частноправни субекти, вследствие нарушение на общностното право, принципно не трябва да се различават от тези, които уреждат отговорността на Общността, при сравними обстоятелства. Защитата на правата, които частноправните субекти извличат от общностното право, не може да се изменя в зависимост от националната или общностната същност на органа, който е причинил вредата. След тези общи положения, както следва и от решението по дело C-571/16, националният съд е този, който следва да определи пред кой съд и по кой ред трябва да се разгледа предявеният иск.

Основният въпрос, на който следва да бъде отговорено в тази връзка, е дали задължението на БНБ по чл. 1, пар. 3, буква i) от Директивата е административно и в тази връзка действа ли БНБ като административен орган по смисъла на §1, т. 1 ДР на АПК. Българска народна банка функционално и организационно не принадлежи към системата на администрацията. Тя се отчита пред Народното събрание, което, наред с Президента, избира ръководните ѝ органи. Управление „Б. надзор“ на БНБ се ръководи от подуправител, избран от Народното събрание. Независимостта на БНБ е изрично прогласена в чл. 44 от ЗБНБ, съгласно който, в редакцията към момента на настъпване на твърдените вреди, при упражняване на правомощията и изпълнение на задълженията си по този закон Българската

народна банка, управителят и членовете на управителния съвет са независими и нямат право да искат или да приемат указания на Министерския съвет и на други органи и институции. Министерският съвет и другите органи и институции нямат право да дават указания на Българската народна банка, на управителя или членовете на управителния съвет. Същевременно обаче, Българска народна банка е публично-правен орган, на който са възложени публично-правни функции, главната сред които е да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица и провеждане на парична политика в съответствие с изискванията на закона. Наред с тази основна цел на БНБ, на нея е възложен и надзорът на кредитните институции, съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/. Във връзка с надзорните правомощия на БНБ, тя може да издава индивидуални административни актове, които подлежат на съдебен контрол - чл. 151, ал. 3 ЗКИ. Следователно, принципната независимост на БНБ и разграничаването ѝ от системата на администрацията не изключват обстоятелството, че на нея са възложени конкретни административни правомощия, именно по ЗКИ, във връзка с които БНБ извършва административна дейност. Това означава, че в определени хипотези БНБ действа като носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон, и в това си качество и в тези случаи представлява административен орган по смисъла на §1, т. 1 ДР на АПК. Това следва и от изрично определената подсъдност на оспорванията срещу актове на органи на БНБ, съгласно чл. 132, ал. 2, т. 3 АПК.

Правомощието по чл. 1 §3 i) от Директивата е възложено на „съответния компетентен орган“ на държавата членка, който е именно БНБ. Тя е натоварена с изключителна компетентност да регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в страната с оглед поддържане стабилността на банковата система и защитата интересите на вложителите – чл. 2, ал. 6 ЗБНБ. БНБ е компетентният орган за упражняване на надзор върху банките по смисъла на чл. 4, §1, т. 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 25.06.2013 г., а възложеното ѝ в чл. 13 и чл. 36 ЗКИ правомощие да издава и отнема лицензи на банки е естествено продължение на надзорната дейност върху тях. При тази своя дейност БНБ осъществява властнически правомощия, като разполага с решаващи, регулиращи и санкциониращи функции спрямо банките.

Предвид обективния характер на извъндоговорната отговорност на държавата за вреди от нарушения на правото на ЕС, редът за ангажиране на деликтната отговорност по реда на чл. 45-49 от ЗЗД е неприложим. В решението по делото C-571/16, СЕС изрично сочи, че разпоредбата на чл. 4, пар. 3 ДЕС, както и принципите на равностойност и ефективност, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която правото на частноправните субекти на обезщетение за вреди от нарушаване на правото на ЕС зависи от спазването на допълнително условие, а именно вредата да е причинена умишлено от съответния държавен орган.

В контекста на изложеното, на чл. 4, пар. 3 от ДЕС и на принципите на равностойност и ефективност, както и на тълкуването, дадено с решението по дело C-571/16, следва да се приеме, че искът, с който е сезиран АССГ, макар и предявен преди измененията на ЗОДОВ и АПК (ДВ бр.94 от 2019 г.), следва да бъде разгледан по реда на чл. 203-207 АПК, в съответната им редакция, срещу надлежния ответник Българска народна банка, във връзка с възложените му административни правомощия по надзор върху кредитните институции.

Доводът, че искът е недопустим като предявен преди да е изпълнена задължителната процесуална предпоставка по чл. 204, ал. 1 АПК – а именно да е отменен отказът да бъде издаден сочения в исковата молба акт за обявяване на депозитите в „КТБ“ АД за неналични, не се споделя от настоящия съдебен състав. Действително, актът, с който следва да бъде извършено това, не е фактическо действие, а правно такова. Той обаче няма характеристиките на индивидуален административен акт по чл. 21, ал. 1 АПК. Съгласно последната норма „индивидуален административен акт е изричното волеизявление или изразеното с действие или бездействие волеизявление на административен орган или на друг овластен със закон за това орган или организация, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, с което се създават права или задължения или непосредствено се засягат права, свободи или законни интереси на отделни граждани или организации, както и отказът да се издаде такъв акт“. В случая не може да се говори за отказ да бъде издаден административен акт /който също е административен акт/, тъй като липсва искане от страна на ищцата за издаването му. С оглед изложената фактическа обстановка и релевираните с исковата молба доводи за допуснато съществено нарушение на правото на ЕС, актът е следвало да бъде издаден *по инициатива на органа* в предвидения в чл. 1, пар. 3, б. „i“ от Директива 94/19/ЕО срок при положително установяване на посочените в разпоредбата условия.

На вложителите не може да се противопостави изискване, като това по чл.204, ал.1 от АПК – за предварителна отмяна на акта, тъй като това би било в нарушение на принципа за ефективност. В този смисъл – т.143 – т.146 от решението на СЕС по дело C-571/16.

По пасивната процесуална легитимация и по възраженията за липсата им по отношение на Българската народна банка /БНБ/. Функционално и организационно тя не принадлежи към системата на администрацията, като се отчита пред Народното събрание, което, наред с Президента, избира ръководните ѝ органи. Управление „Б. надзор на БНБ се ръководи от подуправител, избран от Народното събрание. Независимостта на БНБ е изрично прогласена в чл. 44 от ЗБНБ, съгласно който, в редакцията към момента на настъпване на твърдените вреди, при упражняване на правомощията и изпълнение на задълженията си по този закон Българската народна банка, управителят и членовете на управителния съвет са независими и нямат право да искат или да приемат указания на Министерския съвет и на

други органи и институции. Министерският съвет и другите органи и институции нямат право да дават указания на Б., на управителя или членовете на управителния съвет.

Същевременно обаче, БНБ е публично-правен орган, на когото са възложени публичноправни функции. Една от тях е и надзорът на кредитните институции, съгласно чл. 1 , ал. 2 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/. Във връзка с надзорните правомощия на БНБ, тя може да издава индивидуални административни актове, които подлежат на съдебен контрол - чл. 151, ал. 3 ЗКИ. Следователно, принципната независимост на БНБ и разграничаването ѝ от системата на администрацията не изключват това, че на нея са възложени конкретни административни правомощия по смисъла на §1, т. 1 ДР на АПК.

Вторият основен елемент за обуславяне на приложимостта този закон, с оглед преценката за допустимостта на иска, е видът на дейността, осъществявана от БНБ. Отговорът на този въпрос ще обуслови и подсъдността на спора, а именно - на административния съд или на общите граждански съдилища. Съгласно тълкувателно постановление № 2 от 19.05.2015 г. на Ос от ГК на ВКС и Ос от I и II колегия на ВАС, съобразно което разграничението на подсъдността се извършва въз основа на критерия „при или по повод изпълнение на административна дейност“. Ето защо следва да се приеме, че компетентният съд да разгледа предявените иски е Административен съд, в случая - С.-град.

Въпросът за процесуалната допустимост на исковите, от гледна точка пасивната процесуална легитимация, е решен и в многобройните определения на ВАС (напр. - определение № 6061/19.05.2016 г., по адм. дело № 5711/2016 г.; определение № 5950/18.05.2016 г., по адм. дело № 6571/2016 г., определения на ВАС, по: адм. дело № 4224/2015 г., адм.дело № 9410/2015 г., адм. дело №12551/2015 г., адм.дело № 13171/2015 г.), с които е прието, че: БНБ, макар да не принадлежи към системата на изпълнителната власт, разпоредби от ЗБНБ ѝ възлагат властнически правомощия, което я определя като административен орган, във втората хипотеза на §1, т.1 ДР АПК, с оглед на което БНБ може да бъде ответник, при условията на чл. 205 АПК по предявени иски за обезщетение за вреди от бездействие, при неупражняване на административните правомощия, спрямо друга търговска банка, вкл. за бездействие по неспазване задължения, произтичащи пряко от Директива 94/19/ЕО и свързаните с тях разпоредби от националното право.

С оглед на изложената по-горе фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявените иски за процесуално допустими.

По основателността на исковите.

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по

повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право, възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен - член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

По твърдението, че ответникът БНБ не е приложил норма с директен ефект - чл. 1, пар. 3, подт. i, ал. 2 от Директива 94/19/ЕО. В този смисъл и решение по дело С-571/16 /т.117/, както и решение по дело 501/18 /т. 63/ СЕС последователно постановява, че чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19 е норма с директен ефект и нарушението ѝ може да обоснове ангажиране на отговорността на държавата за вреди от неизпълнението ѝ. Освен, че има директен ефект и представлява правна норма, целяща да се предоставят права, които да позволят на вложителите да предявяват обезщетителни иски за вредите от забавеното изплащане на техните депозити в нарушение на тази разпоредба — налага на компетентния орган по смисъла на член 4, точка 2,

подточка iii) от Регламент № 1093/2010 безусловно и достатъчно точно задължение.

Срокът от 5 работни дни по чл.1, т.3, подт. i) от Директива 94/19, в който БНБ е била длъжна да издаде изричен акт за установяване неналичността на депозитите, изчислен от 20.06.2014г. (датата на поставянето на К. под надзор) е изтекъл на 27.06.2014г. След този момент БНБ е в нарушение на правото на ЕС. Постановяването на акт, с който се установява неналичността на депозитите, не е достатъчно условие за започване на тяхното изплащане. С акта, с който се установява неналичността на депозитите, се стартира схемата за изплащане на гарантираните депозити и считано от датата на постановяване на този акт, започва да тече срокът за изплащане. По аргумент от чл.23, ал.5 ЗГВБ /отм./, в случай че БНБ беше взела решението по чл.1, §3 i) в петдневния срок – т.е. най-късно на 27.06.2014г., то срокът от 20 работни дни за изплащане на депозитите изтича на 25.07.2014 г. От следващия ден - 26.07.2014г., се търпят реални вреди, поради неизплащане гарантирания размер на депозита.

Решението за обявяване неналичността на депозитите е взето на 06.11.2014г., когато е отнет лиценза на К. АД и е стартирана процедурата по компенсиране по чл.10 от Директива 94/19. От тази дата включително БНБ вече не осъществява незаконосъобразно бездействие, поради което за периода от 06.11.2014г. до датата на изплащане на депозита липсва основание за обезщетение. Ето защо периодът, за който се дължи обезщетение е 26.07.2014г.– 05.11 2014г.

Настоящият съдебен състав приема, че реално претърпяната вреда следва да се съизмери със законната лихва за посочения период. Въз основа на заключението по ССЕ тя следва да се определи по следния начин:

РАЗМЕР НА ЗАКОННАТА ЛИХВА ВЪРХУ 196 000,00 ЛВ.					
от дата	до дата	брой дни	год.л.п	главница	лихва
26.07.2014 г.	05.11.2014 г.	103	10,03	196000,00	5624,60

РАЗМЕР НА ЗАКОННАТА ЛИХВА ВЪРХУ 196 000,00 ЛВ.					
от дата	до дата	брой дни	год.л.п	главница	лихва
26.07.2014 г.	05.11.2014 г.	103	10,03	196000,00	5624,60

От така посочените размери обаче следва да се приспадне начислената и изплатената на ищците договорна лихва, която договорна лихва е определена с решението на БНБ от 30.6.2014 г. и която е по-малка от уговорената от страните съобразно установените по делото проценти. И. за така получената разлика и за посочения по-горе период следва да се приеме, че са претърпени вреди.

Въз основа на заключението по ССЕ за посочения период разликите следва да се определят по следния начин:

РАЗЛИКА МЕЖДУ ЗАКОННАТА И ДОГОВОРНАТА ЛИХВА НА 196000,00					

РАЗЛИКА МЕЖДУ ЗАКОННАТА И ДОГОВОРНАТА ЛИХВА НА 196000,00					

от дата	до дата	договорна лихва	законна лихва	разлика
26.07.2014 г.	05.11.2014 г.	1452,41	5624,60	4172,19

Сумата от 1452,41 лв. договорна лихва е определена въз основа на заключението по ССЕ, за 103 дни, при годишен лихвен процент от 2,59. Това е лихвеният процент, начисляван по втората сметка на ищеца – за безсрочен депозит. Този лихвен процент следва да се вземе на основание чл. 162 ГПК доколкото не се установява каква част от сумата от 196 000 лв. коя част от задълженията на К. към ищеца е погасила, както и доколкото значителна част от средствата на ищеца са били по втората сметка, именно по която е начисляван посоченият лихвен процент.

Ето защо съдът намира, че следва да бъде присъдена посочената сума, за посочения период, именно която представлява реално претърпени размер на имуществените вреди от ищеца.

По разноските в производството:

В съответствие с чл.81 ГПК във вр.чл.144 АПК съдът следва да се произнесе по исканията на страните за присъждане на разноски.

Предвид изхода на делото, направеното искане и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, частично основателно е искането на ищеца за присъждане на сторените в съдебното производство разноски. Съобразно представения списък, ищецът претендира разноски в размер на 1825 лв. Ето защо следва да се присъдят съответно разноски в размер на 1354 лв., съразмерно на основателната част на исковете.

Предвид това, че искът е частично неоснователен, на ответника БНБ следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съгласно Наредбата за заплащане на правната помощ, като съгласно чл. 24 от нея, както и предвид фактическата и правна сложност на делото, следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение от по 100 лв. за всяка една от трите инстанции или общо 300 лв.

Ето защо следва да се присъдят разноски по компенсация в полза на ищеца в размер на 1054 лв.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение –64 състав:

Р Е Ш И :

ДОПУСКА изменение на първоначално предявения иск за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, в размер на 8 627,97 лв., за периода от 30.06.2014 г. до 04.12.2014 г., претендирани като законна лихва върху максималния размер на гарантираните вземания от 196 000 лв. който следва да се счита предявен както следва: **за присъждане на обезщетение за сумата от**

5624,38 лв., за периода 26.7.2014 г. – 5.11.2014 г. като ПРЕКРАТЯВА производството по делото за разликата до първоначално предявения размер от 8627,97 лв., за периода от 30.6.2014 г. до 25.7.2014 г., както и за периода от 6.11.2014 г. до 4.12.2014 г.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО, с което производството по делото се прекратява подлежи на обжалване с частна жалба в 7-дневен срок от уведомяването за изготвянето ѝ.

ОСЪЖДА Българска народна банка да заплати на А. К. К., ЕГН [ЕГН] обезщетение за *имуществени вреди* в размер на 4172,19 лв., претърпени в периода от 26. 07. 2014 г. до 05. 11. 2014 г., в резултат на извършено от Българската народна банка нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в „Корпоративна търговска банка“ АД в императивния срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, пар. 3, буква „i“ от Директива 94/19 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до пълния предявен размер от 5624,38 лв.

ОСЪЖДА Българска народна банка да заплати на А. К. К., ЕГН 8202229106 сумата от 1 054 лв. разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението. При подаване на касационна жалба, тя следва да бъде придружена с доказателства за внесена по сметка на ВАС държавна такса от 25 лв. При неизпълнение на указанията жалбата следва да бъде върната.

СЪДИЯ: